

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Alia peccata venialia grauissimè à Deo punita, eorum grauitatem
ostendunt. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

magis est ingrata, dum deliberatè suum Dominum & benefactorem offendit, contemnendo veniales lapsus tanquam facilè expiabiles per partium dolorem, per aquæ benedictæ & aliorum Sacramentalium usum. Quocirca merito S. Chrysostomus h. 77. ad pop. dicit: Non omnia similiter in omnibus iudicantur, ait enim (Sap. 6.) Potentes potenter tormenta patienter. Et: Qui scit voluntatem Domini sui, & non facit, plagæ vapulabit multæ. Itaque maior scientia maioris sit pœna materia. Propterea Sacerdos eadem cum subditis peccata committens, non eadem, sed multò grauiora patitur. Et Author imperfecti in Matthæum h. 4. descripta à Gratiano inter Decreta. c. Homo Christianus d. 40. Homo Christianus fortiter cadit in peccato propter duas causas: aut propter magnitudinem peccati, aut propter altitudinem dignitatis. ut puta si sit Clericus, aut continens vidua, aut monachus, aut Virgo, id est qui se Deo tradidit. Et S. Bernardus s. cont. vitium ingratitud. in fine. Tandem, inquit, nunc facilius offendimus Deum, quando ea grauius (quàm initio conversionis nostræ) que à nobis committuntur, iudicanda nouerimus esse: cum in Psalmo (54.) legamus, quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem vitique. Et B. Laurentius Iulianianus, de cõpunct. & complanctu Christiana. perfect. col. 18. ponderans illud Apostoli, vbi abundauit gratia, superabundauit delictum: Nam quò gratia, inquit, cumulatior & status sublimior, eo casus est grauior, & damnabilior culpa. Qua verò excellitior est dignitas quàm diuino mancipatum esse obsequio, & Sacramentorum Christi esse ministrum: istis, ob vocationis privilegium, quæ secularibus leuia sunt, grauius deputantur.

187. Ex hoc principio S. Thomas 1. 2. q. 106. a. 2. ad 2. infert: si quis post acceptam gratiam Noui Testamenti peccauerit, maiori pœna est dignus, tanquam maioribus beneficiis ingratus, & auxilio sibi dato non vtiens. Et 1. 2. q. 98. a. 1. ad 2. docet peccatum post legem à Moysè promulgatam, ceteris paribus fuisse grauius & abundantius. Tum quia grauius fuit peccatum post legem prohibitionem, tum etiam quia concupiscentia creuit magis enim concupiscentius, quod nobis prohibetur. Et 2. 2. q. 10. a. 3. ad 3. Si adulterium committatur à fidele & ab infideli, ceteris paribus, grauius peccat fidelis quàm infidelis tum propter notitiam veritatis ex fide: tum etiam propter Sacramenta fidei quibus est imbutus; quibus peccando, contumeliam fecit. Et 2. 2. q. 184. a. 8. Grauius, inquit, peccat ceteris paribus, Clericus in sacris Ordinibus constitutus, si aliquid contrarium castitati agat, quàm aliquis religiosus quoniam non habet Ordinem sacrum: quàmuis Laicus religiosus teneatur ad obseruantias regulares, ad quas illi qui sunt in sacris Ordinibus non tenentur.

188. Dices, videtur esse peior conditio sanctorum quàm scelestorum, siquidem illos ob sola venialia a deo punit in hac vita, hos verò ob multa mortalia ratò punit in hac vita, sed prosperat in multis.

Respondeo, immò verò melior est conditio in-

storum dum hic puniuntur, quia per pœnas à Deo immixtas vel permissas satisfaciunt pro peccatis, ne in altera vita acerbius puniantur, vt docet Concilium Tridentinum sess. 14. can. 13. At non puniendo in hac vita scelestos ad maiores eos pœnas & quidæ æternas referuat. Quod si ante mortem reconcilientur Deo, multò grauiores in purgatorio sustinebunt pœnas pro culpis peccatorum ante mortem dimissis. Siquidem vt inter alios sanctos alibi à me citatos docet S. Augustinus in Plal. 37. Contemnitur ille ignis, (purgatorij) sed grauior erit, quàm quicquid homo pati potest in hac vita. Magnum ergo beneficium est, hic pati quamplurima, minora & leuiora, ne in purgatorio patiamur maiora & grauiora: præsertim, cum vt Bellarminus scripsit: Vix vlli iusti homines, nisi ex magna misericordia Dei, pœnam purgatorij aterbissimam euadant, ita, vt rectè ex corde ad cœlum euolent.

in Opusc. de Medit. rectè perag. cap. 10.

1. de amiss. grat. c. 13. fin.

CAPVT DECIMUM.

Alia peccata venialia grauiusimè à Deo puniuntur, in hac vita, eorum grauitatem ostendunt.

189. Exemplum primùm habemus Gen. 9. 21. 22. in Cham filio Noè, qui (vt scribunt aliqui docti Scriptores & celebres) etiam solum peccatum veniale commiserit irrisionis repentinæ & subitanæ quasi in primo motu, dum vidit Patrem ebrium nudatum, & visis eius verendis, ac fratribus hoc ipsum indicauit. Propter hanc re horrendam illam Patris maledictionis sententiam incurrit, à Deo infelicibus posterorum eius successibus comprobata, vt obseruauit S. Ambrosius & Theodoretus.

Hoc eius peccatum S. Ephræm ait, non fuisse grande peccatum, sed leuem irrisionem. Quale peccatum fuerit, non scio, nec quicquam hac de re assero. Sed, si non grande, verum leue peccatum fuit, vt putat S. Ephræm & alij docti viri: Hinc infero, quò magis grauiora peccata, etiam sola venialia, per impudicum aspectum rerum vel actionum turpium & obscenarum deliberatè, præsertim longiusculè commissa Diuinam Maiestatem illa spectantem offendunt, & Dei maledictionem merentur.

Secundum exemplum, habemus in vxore Lot quæ cum Genes. 19. deducuntibus Angelis excessisset ex Sodoma, & audito strepitu ignis & clamore pereuntium, partim ex timore, ne & ipsam flamma corripere, partim ex curiositate & dolore rerum suarum amissarum in illa nefanda ciuitate, putans esse rem leuem respicere retro (non enim tunc sciebat Angelos id vetuisse Dei nomine, quia respexit retrò, conuersa est in statuam salis.)

Hanc curiositatem, & per se consideratam, &

& ob perturbationem animi ortam ex sua ciuitatis repentina pernicie, bene, docti interpretes, inter quos noster Cornelius est & Sanctius in lib. 3 Reg. c. 13. num. 17. & Tirinus in comm. Gen. ac. 3 Reg. 13. 21.) putant fuisse solum peccatum veniale, uti & Euseb. Nic. lib. 2. cap. 73 Doctr. Afr.

Circa quod considerandum est *Primò*, quod D. Deus modo insolito illam curiositatem punierit; *Secundò*, quod ad aliquot millia annorum illa statua falis aspectabilis permanferit in testimonium tam grauius puniti peccati venialis, ut eius agnoscat grauitas. De duratione ad sua tempora huius statuę testatur oculatus testis Borchardus, & post eum Adrichomius in præclaro opere quod edidit.

Si hæc venialis curiositas, videndi ignem horrendum, punientem ciuitatem libidinofam ad eò D. Deo displicuit, ut vxorem Lor vitã priuauerit, & corpus eius, modo inusitato, in statuam falis conuerterit, quantum magis Domino Deo displicent curiositates oculorum aspicientium res & actiones, & personas ad libidinem prouocantes: maxime in iis, qui experti sunt in se, aspectu talium rerum vel actionum, vel personarum se adductos ad peccata mortalia contraria castitati. Qua de re, remitto lectorem ad legendum caput 4. & 14. mei Opusculi de externa compositione hominis spiritualis & cura minorum.

191. *Tertium exemplum*, puniti peccati venialis à Domino Deo valde grauius, sed iuste, narratur Num. 15. 32. vbi expresso D. Dei iussu, Moysi cunctabundo, quã pœnã puniendus esset quidam misellus, qui visus est colligens ligna in die Sabbati imperatum est à D. Deo Num. 15. 35. Ut moreretur homo ille, & obrueretur lapidibus ab omni turba, extra castra. Hoc peccatum fuisse tantum veniale iudicauit S. Isidorus Peliuota lib. 1. epist. 181. vbi illud appellat *exiguum peccatum*: & Abbas Theodorus apud Cassianum Coll. 6. c. 11. ait fuisse vnum ex *leuioribus peccatis*. Quod alij quoque docti Interpretes censent, tum quia erat in leui materia, tum quia coactus necessitate colligebat illa ligna. Inter hos interpretes est Bellarminus in quadam exhortatione quam habuit in Collegio Romano dum esset eius Collegij & meus Rector, & reliquit hanc sententiam in illa Exhortatione sua manuscriptã, quam Romæ pro me descripti ante quadraginta annos. Merito ergo noster Cornelius, hoc factum vocat *tantillum opus*, quia leue fuit. Sed iuste D. Deus illud puniuit etiam leue, ut perfidis Iudæis iniiceret exactam obseruationem Legum suarum recenter latarum, præsertim diei Sabbati.

192. *Quartum exemplum*, sit peccatum illius Prophetæ, qui ut scribitur 3. Reg. 13. missus à D. Deo de Iuda in Bethel, expeditã Dei legatione contra Regem Ieroboam causa fuit, ut, quemad-

modum prædixerat, scinderetur altare & effunderetur cinis de altari: quia tamen contra mandatum Domini sumpsit cibum in domo alterius Prophetæ, occisus est à leone in viam quo facta hæc consideranda sunt. *Primò*, quia hæc inobedientia Prophetæ non fuit peccatum mortale sed veniale. Ita sentiunt docti Interpretes, inter quos est noster Cornelius à Lapidè in c. 19. Genes. vers. 26. & Sanctius in 3. Reg. 13. n. 17. & Tirinus in Comm. & Alvarez de Paz to. 2. l. 1. par. c. 11. post Eucherium, Angelomum, Cæteranum, Abulensem. Ideoque S. Gregorio li. 4. dialog. c. 24. Vocatur *culpa minima*, & S. Augustinus lib. de cura pro mortuis c. 7. ait eum ob eam culpam non esse damnatum. *Secundò*, quia vt notat Abbas Serenus apud Cassianum Col. 7. c. 27. Hanc inobedientiam non industriã, nec vitio propriæ voluntatis sed alterius circumuentione contraxit. *Tertio*, quia is qui eum ad hanc inobedientiam impulit, fuit Prophetæ verus, idcoque appellatur in Scriptura Prophetæ 3. Reg. 13. vers. 11. & 20. & 26. & 29. & ipse vers. 18. vocat se Prophetam similem ei. Et ideo pro vero Dei prophetam habetur, & nominatur à S. Augustino loco citato, B. Theodoro 4. 42. in lib. 3. Reg. Procopio, Abulente q. 12. & 13. in lib. 3. Reg. Serrario in hunc locum, Tornello, & Soliano, anno mundi 3061. n. 27.

Quartò, quia hæc commestio occisi à leone Prophetæ videtur fuisse facta ex studio obedientiæ D. Deo postquam ab altero Prophetæ libi dicitur audiuit vers. 18. *Angelus locutus est mihi in sermone Domini, dicens: reduc eum tecum, in domum tuam, ut comedat panem & bibat aquam.* Quod quia non audierat à Rege Iero boam, se ad prandium simile inuitante, respondit ad Regem vers. 8. *Si dederis mihi mediam partem domus tue non veniam tecum, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco isto.* Ergo signum est, idè apud alterum Prophetam comedisse, quia putabat mutatum esse à D. Deo prius decretum vetans commestionem in eo loco, altero Prophetæ eum hac de re asscurante. *Sciebat enim*, inquit Sanctius, *Deum aliquando mutare aut moderari quod prius præcipisset, pro rerum oportunitate.*

Quintò, quia secundum Prophetæ deceptor non tantum Prophetæ verus & Dei seruus fuit, sed etiam vt existimat B. Theodoretus & Procopius bonæ vitæ: Vnde nec læsus fuit à leone, qui priorem Prophetam occiderat, cura ad videndum & sepeliendum occisi cadaver accessisset.

Sextò, videtur illum excusasse necessitas, erat enim fatigatus ex itinere, cibique refocillatione egebat.

Septimò, comedit sine irrimamento gula vilem cibum, quia vt dicitur vers. 19. *Comedit panem & bibit aquam.* Qua phrasi, & si quandoque in Scriptura significantur lauta edulia, pane pretiosiora, tamen nihil nos cogit, vt hoc loco intelli-

intelligamus aliud cibi & potus genus, quam solum panem & aquam. Et hoc est conformius paupertati & sobrietati Prophetæ frugalis.

Octauo, non in tabernâ comedit, sed in loco honesto & sacro, scilicet in domo Prophetæ, ut dicitur vers. 19.

Nono, Prophetæ occisus à leone fuit, ut apparet, magnâ apud D. Deum gratiâ præditus. *Primo*, quia exaruit manus Regis quam extenderat contra eum, nec valuit retrahere eam ad se: ut habetur vers. 4. *Secundo*, quia orante Prophetâ, reuera est manus Regis (arida) ad eum, & facta est sicut prius fuerat. *Tertio*, quia occisus à leone Prophetâ, non est dilaceratus more solito leonum; nec ipse nec asinus, nec in sylvas abreptus, ut colligitur ex vers. 24. *Quarto*, qui potius custodiuit leo cadaver occisi in medio itinere, nil veritus venatores aut prætereuntes. His tamen non obstantibus, feuerissimè D. Deus hanc commotionem in eo puniuit. *Primo*, quia morte repentinâ, quam omnes horrent, ideo Ecclesia petit in Litanis: *A subitanea & improvisa morte libera nos Domine.* *Secundo*, quia terribili eum morte sustulit & violentâ per leonem fortissimum bestiarum & maximè formidabilem. *Tertio*, Pregnantiauit ei hanc mortem per os eiusdem Prophetæ qui eum deceperat ad maiorem eius confusionem, quod ille magis sensit, si Prophetâ deceptor, non fuit Dei Prophetâ, sed Ariolus, ut putat Iosephus. *Quarto*, quia non in occulto loco sed in publica via eum occidit. *Quinto*, fecit ut à transeuntibus per viam vulgaretur eius occisio, in illa civitate, in qua habebatur antea pro Dei Prophetâ, & coram illo Rege cuius aridâ manum precibus statim sanauerat, quæ diffamatio erat cum notâ magnâ suæ exstimationis. *Sexto*, etiam causa eius mortis scilicet inobedientia erga D. Deum propalata est à deceptore Prophetâ. *Septimo*, quamuis eius culpa minima fuerit in ipsâ eius morte laxata, ut ait S. Gregorius loco citato, tamen in pœnam peccati, ut dicitur vers. 22. non fuit sepultus in patria: quia pœna olim D. Deus grauiâ scelerâ puniebat. Quod etiam ethnici horrebant vnde Ouidius libr. de Ponto scriptum reliquit.

Mollis ossa cubant manibus tumulata suorum.

Quinto exemplum, legitur 3. Reg. 20. 35. 36. de quodam homine, quia à quodam de filiis Prophetarum rogatus, ut ipsum percuteret, hoc est, vulneraret, quia id noluit facere, paulò post, à leone superueniente interfectus est, eò quòd non percussisset eum, & quod Dei nomine ille Prophetâ rogauerat.

Vbi notandum est, *Primo*, hoc peccatum veniale tantum fuisse uti putant interpretes, & inter eos Sanctius loco supra citato. *Secundo*, non potuisse hanc omissionem vulnerationis esse peccatum grane, quia meritò ille detrectauit hanc vulnerationem, sciens Dei præcepto manifeste per Moysen lato & promulgato, ac in li-

Lancij Opus. Tom. 2.

bris S. Scripturæ relicto ad perpetuâ rei memoriam, hoc esse verbis disertis sub interminatione magnarum pœnarum prohibitum. Ideo non putabat illum Prophetam seu filium Prophetæ dignum esse fide, contrarium Diuinæ legi per Moysen antea promulgatâ suadentem, & nullo argumento demonstrantem, hanc suam peccationem vulnerationis esse ab ipso D. Deo inspiratam. *Tertio*, habuit ille à leone mactatus magnum argumentum non credendi illi Prophetæ, etsi dixisset nomine Iehouæ ut se percuteret, quia antea audierat Dei Prophetam ab altero (verò Dei Prophetâ, sed cum mendacio) nomine Dei esse inuitatum ad prandium, & ob illud esse à leone mactatum 3. Reg. 13. Cum autem prandium non sit per se res mala, nec speciem mali præferens, ut præfert quisuis violenta percussio, præsertim vulneratio faciei, quâ ille filius Prophetarum expetebat, meritò dubitare potuit is qui noluit Prophetam percutere ne mentiretur ille Prophetâ, hanc sui percussioem Dei nomine postulans.

Quia tamen non examinavit Prophetam, antequam D. Deus per ipsum postularer, ob hanc omissionem diligentia in re tali quæ speciem habebat alicuius inobedientia erga præceptum D. Dei, peccauit venialiter, ideoque statim diuinitus punitus est: ut relinqueretur nobis necessaria doctrina, non facile omittendam executionem eorum quæ vel per se D. Deus nobis inspirat (si conforme sit doctrinæ S. Ecclesiæ) vel eius Vicarij Superiores nostri, vel etiam non Superiores, sed viri probati Spiritus & doctrinæ, dum nobis suadent aliqua salutaria pro bono animarum nostrarum, vel vitanda, vel faciendâ.

Sextum exemplum est 4. Reg. 2. 23. 24. in paruis pueris, qui cum transeuntem Elisæum irrississent dicentes: *Ascende Calue; ascende Calue: egressi duo vrsi de saltu, lacerauerunt quadraginta duos pueros.* In hoc exemplo ponderandum est. *Primo*, hanc irrisionem non fuisse peccatum mortale, tum quia erant parui pueri vix habentes vsum rationis, vel non scientes ignorantia inuincibili & inculpabili illam irrisionem fore peccatum mortale, tum quia noverat magna iniuria eum qui caluus erat, appellandi caluum, tum quia ex leuitate puerili & sine malitia, & odio Prophetæ, & inconsideratione ac ex inaduertentia rationis quæ solet esse in paruis pueris, id dixerunt. Inaduertentia autem rationis iuxta doctrinam certam Theologorum facit, ut res grauis in se, & quæ esset peccatum mortale si fieret cum plenâ aduertentiâ, non fiat mortale ob inaduertentiam. *Secundo*, non per alias bestias Deus lacerari voluit illos petulantes pueros, sed per vrsos, qui inter omnes bestias sunt aspectu magis formidabiles, præsertim pueris. Si ergò pueros paruos D. Deus ob tam paruam rem ita terribiliter puniuit, quantò maiore pœna digna sunt

Q q

sunt peccata venialia grauiora linguæ adultorū, & de industriâ ac cum plenâ deliberatione & aduertentia commissa, murmurationum, detractionum, contentionum, rixarum, & his similia?

195.

Septimum exemplum, habemus Act. 5. vbi Ananias cum Saphira vxore morte subitanâ extincti sunt, eo quod non attulissent ad pedes Apostolorum totum id, quod vendito agro acceperant, vti promiserant & voverant. Hoc peccatum fuisse veniale, aliqui docti viri scribunt, & hoc exemplo vtuntur ad ingenerandam magnam detestationem peccatorum etiam venialium. Eadem sententia colligitur ex S. Isidoro Pelusiota l. 1. ep. 181. & Cassiano Coll. 6. c. 11. in qua Abbas Theodorus asserit eos parum quid elam. de sua substantiâ infidelitatis errore seruasse: & ait, esse vnam ex leuioribus culpis, & ipse Cathianus ex suo sensu l. 7. Inst. cap. 25. indicat non magnam quantitatem eos retinuisse, sed quippiam de sua facultate, quod ibi appellat mendacium infidelitatis. Mendacium autem in se, non est ex genere peccatorum mortalium. Ideo cum repentinâ morte subito extincti conderint, nec tunc potuerint habere tempus dolendi de hoc peccato, qualecunque illud fuerit, S. Augustinus l. 3. cont. Parmen. c. 1. & S. Hieronymus ep. ad Demetriad. & B. Petrus Damiani de contemp. seculi cap. 3. & Dionysius Carthuf. & Salmeron in Comm. & Baronius tom. 1. Annal. Anno Christi 34. putant Ananiam & Saphiram non esse damnatos. Unde sequitur, solum peccatum veniale ob leuitatem materiæ illos commisisse. Alioqui damnati fuissent, si peccatum mortale in illâ retentione pretij, mortaliter peccassent, quia non habuerunt tempus contritione illud peccatum delendi, vel confessione. Atque ita S. Augustinus loco supra citato ait, Ananiam & Saphiram peccatum non per penitentiam, sed per mortem corporalem extinctum fuisse.

Octauum exemplum terribile recenset Cassianus Coll. 7. c. 26. de Abbate Paulo valdè accepto D. Deo, vt infra patebit: *Qui cum in tantam cordis puritatem quiete solitudinis silentioque profecerat, vt non dicam vultum fameum, sed ne vestimenta quidem sexus illius conspectui suo pateretur offerri, cum eidem pergenti ad cuiusdam senioris cellam vnâ cum Abbate Archebio eiusdem solitudinis accolâ, casu mulier obuiaisset, offensus occursum eius, tantâ fugâ ad suum rursus monasterium (pretermissis, quod arripuerat, pie visitationis officio) recurrit, quantâ nullus à facie leonis, vel immanissimi draconis aufugeret, ita vt ne memorati quidem Abbatis Archebij renocantis eum clamore ac precibus flecteretur, vt ad requirendum senem, quemadmodum proposuerant cepto itinere pertenderent. Quod licet zelo castitatis & puritatis ardore sit factum, tamen quia non secundum scientiam presumpsum est, sed obseruantia disciplina iustaque discretionis excessus est modus. (Non enim solam familiaritatem, quæ verè est noxia, seminarum, sed ipsam quoque*

figuram sexus illius credidit execrandam) tali confessum corpeptione percussus est, vt eius vnuersum corpus paralysos valetudine solueretur, nullumque in eo membrum penitus explere suum preualeret officium. Siquidem non solum pedes ac manus, sed etiam lingue motus, quo elocutio vocis exprimitur, ipsaque aures ita auditus proprii amiserunt sensum, vt in eo nihil amplius ex homine, quàm immobilis statum atque insensibilis figura remaneret. Eo autem redactus est, vt infirmitati eius nullo modo virorum diligentia destruire sufficeret, nisi sola ei muliebris sedulitas ministrasset. Nam delato ad canobium Sanctarum Virginum, cibis, ac potibus, quæ ne nutu quidem petere poterat, sanico ingereretur obsequio, explendisque omnibus natura necessitatibus, eadem illi diligentia per annos ferme quatuor, id est, vsque ad vitæ suæ terminum seruabat. Qui cum tantâ esset omnium membrorum debilitate constructus, vt nulli in eo artus viuacem motum ac sensibilem retentarent, nihilominus tanta ex eo virtutum gratia procedebat, vt cum de oleo quod cadanere suo potius, quàm corpore contigisset, vingeretur infirmis, confessum cunctis valetudinibus curarentur; ita vt super hac eius valetudine etiam ipsi infidelibus euidenter aperteque claresceret, & debilitatem membrorum omnium dispensatione atque amore Domini contributam, & sanitarum gratiarum pro testimonio puritatis ac manifestatione meritorum ei Spiritus Sancti virtute præsari. Per valetudinem hic Cassianus intelligit infirmitatem seu inualetudinem, vt passim alibi hoc verbo vitur, vt l. 11. Inst. c. 16. & in hoc sensu accipi testatur Gellius l. 11. Noct. Attic. c. 9. & Tertullianus l. de baptismo c. 5. *Piscinam, inquit lo. 5. Angelus interueniens commouebat, obseruabant, qui valetudinem querebantur. Hoc est, qui ob aliquam inualetudinem conquerebantur.*

In hoc exemplo ponderandum est *Primo*, quod hæc fuga peccatum veniale, vt ait Alvarez de Paz tom. 2. l. 1. parte 1. c. 11. Nigrorius tr. 10. par. 2. n. 46. Maffucius de conuers. caelesti l. 5. c. 7. n. 7. & alij.

Secundo, ponderandum est, quod fuga eius, visâ muliere, orta sit ex amore castitatis extimo. Et quia (fortè) sentiebat in se tentationes carnis; quas sentiebat etiam Paulus Apostolos, iudicio magnorum Sanctorum & interpretum 2. Cor. 12. 7. & iudicio Dei Patris reuelato S. Catharinæ Senensii c. 145. dialogorum. Ideo putabat se debere fugere etiam transitoriam aspectum faminarum, vt securius implet monitum Apostoli iubentis 1. Cor. 6. 18. *Fugere fornicationem. Ad huius enim fugam efficacem, necessaria est, vt ait Cassianus l. 6. Inst. c. 3. remotio ab oculis figurarum, ne quod aspectus occasione desiderium letale signatur. Et vt apud eundem dicit Abbas Serapion Coll. 5. c. 4. Ad fugam formationis necessariâ effigies & materia illicitens subrahenda est. Ideo dæmon, vt ait S. Cyprianus de zelo & liuore, offert oculis formas illices, vt visu destruat castitatem. Id hostis noster hanc ob causam per feminarum facies oculis, immo soli imaginationi*

quan-

quandoque obiectas, facit, quia vt dixit S. Gregorius Nazianzenus oradu. fem. orn. Oculos cor nisari sequi solet. Ideo conqueritur S. Augustinus l. 6. Confess. Per quales formas ire solebant oculi mei, per tales imagines ibat & cor meum. Quocirca humano iudicio rem aestimando videtur prudenter fecisse hic S. Abbas, dum oblatâ sibi specie faminæ aduentantis aufugit, memor moniti à Spiritu S. dati Eccl. 9. 5. *Virginem ne conspicias, ne forte scandalizeris in decore illius.*

Tertio, ponderanda est in hoc casu grauitas pœnæ ob illam fugam Sancto Abbati statim diuinitus inflictæ, quæ apparet ex his circumstantiis. *Primò*, quia vniuersum eius corpus paralyti affectum statim fuit, adeo graui, vt nullum penitus in eo membrum suum explere posset officium. *Secundò*, quod præter membra, manuum, pedum & linguæ, etiam sensus eius impediti fuerunt à suis actibus, & ipse auditus, qui maxime moribundis est necessarius, vt à confessorio admoneri possint ad ostendendum aliquod signum doloris, pro obtinendâ Sacramentali absolutione. *Tertio*, quod eo redactus fuerit, post hanc fugam aspectus famine, vt *infirmi* eius nullo modo virorum diligentia deseruire suffecerit, nisi sola ei muliebris sedulitas ministrasset. delato ad canonicum Sanctarum Virginum. *Quartò*, quod ne nutu quidem petere poterat cibum ac potum, qui illi semine ingeretur obsequio. *Quintò*, id omnibus afflictionibus grauius est, & erat Sancto Abbati & casto & pudico. *Quod in explendis omnibus natura necessitatibus eadem illi faminarum diligentia seruabat.* *Sextò*, quod non breui aliquo tempore, sed per quatuor ferme annos hoc faminarum pudibundo obsequio vt coactus sit Sanctus Abbas. *Septimò*, quod ante mortem non habuit liberum diem quo posset se excusare, quam ob causam fugerit visâ faminâ, & suæ fugæ rationem reddere, & alia præstare, quæ post hunc casum præstitisset, si mors subsecuta non præcideret illi excusationis remedium. Nam hoc faminarum multiplex obsequium vsque ad eius vitæ terminum protractum est. *Octauò*, ponderandum est, tantam fuisse huius sancti Abbatis sanctitatem & merita apud D. Deum, vt oleo, quo eius corpus vngebatur vt liberaretur à paralyti, confestim omnes infirmi sanarentur qui eo vngebantur. *Quo euidenter aperteq; claresceret, sanctitatem gratiam pro testimonio puritatis, ac manifestationem meritorum eius, Spiritus S. virtuti ei præstari.* Si ergo vir tam sanctus, adeo grauius & rãdiu fuit à D. Deo punitus propter excessum in amore pudicitie & castitatis, quanto maiore pœna digni sunt defectus contrarij castitati, vt est, curiositas deliberata in aspiciendis mulierum formosis faciebus vel puerorum imberbium, lectio rerum obscenarum, aspectus de industria fixus in nudas faminarum imagines & his similia, etiamsi non attingant grauitatem peccati mortalis.

Lancij Opus. Tom. 2.

Octauum exemplum, idem Cassianus refert in eadem Coll. 7. c. 27. de Abbate Moyse, qui ob prolatum paulò durius sermonem vnum, in quadam disputatione, contra Abbatem Macarium, tam dirò confestim est traditus damoni, vt humanas egestiones ori suo ab eo suppletus ingereret.

Hic pòderandum est *Primò*, Abbatem Moysen fuisse virum sanctum, & authorem primæ & secundæ Collationis scriptæ à Cassiano qui eum vocat Coll. 7. c. 27. *Singularem & incomparabilem virum*, & vt ait Alardus Gazæus insignis Commentator Cassiani ad lib. 10. c. 25. Cassiani, fuit *sanctitate conspicuus, vt duo alij Moyses Adchoreta.*

Secundò, ponderandum est, hunc duriusculum sermonem non fuisse peccatum mortale sed veniale, vt bene dicunt Iulius Nigrònius tract. 20. parte 2. n. 46. Aluarez de Paz to. 2. l. 1. parte 1. c. 11. & Mastutius de cælesti conu. l. 5. c. 3. n. 7. & alij.

Tertio, ponderandum est, genus flagellationis Diuinæ, quo D. Deus hunc seruum suum corripuit duobus modis: *Primò*, tradendo eum damoni, quæ pœna est grauissima, tum quia pro peccatis valde enormibus mortalibus olim infligebatur cum excommunicatione, ab Apostolo Paulo 1. Cor. 5. 5. tum quia magna est hominis confusio, esse emergentum. Idè quidam Anachoreta sanctus & virtute celebris qui demones ex aliorum corporibus eiciebat à D. Deo impetrauerat ad confusionem sui, vt permittâ in se per quinque menses diabolo potestate similis illis fieret, quos ipse curauerat, ad evitandum superbiæ aut vanæ gloriæ periculum. *Secundò*, pœna à D. Deo immissa fuit, vt humana excrementa ori suo ipsemet ingereret & ea voraret. Si ergo D. Deus tam leuem culpam viri sancti ferè ex primo motu (qui solet in disputationibus exurgere) commissam, adeo modis vehementem pudorem incipientibus puniuit, quantas merentur pœnas oris grauiora peccata deliberatè commissâ, detractiones, murmurationes, conuicia, et si sint sola venialia?

CAPVT VNDECIMVM.

Grauisima purgatorie pœnæ, quibus Deus post mortem peccata venialia iustorum, in hac vita non plenè expiata, punit, indicant grauitatem peccatorum venialium, etiam quandoque valde leuium.

ETh graues fuerint pœnæ supra recensitæ, quibus castigauit D. Deus peccata venialia viuientium, multò tamen sunt grauiora in purgatorio, quas patiuntur multæ iustorum animæ, & diu, ob sola peccata venialia quandoque iudicio hominum leuissima, & quæ videbantur